

РЕЦЕНЗИЯ

За конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки (електронно управление и електронен бизнес)“ на български и английски език

Изготвена от: проф. д.ик.н. Антон Герунов, катедра „Икономика и управление по отрасли“, Стопански факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Нормативно основание: Заповед РД 38-622 / 20.11.2023 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ и Решение на научно жури за определяне на рецензенти (т. 3 от Протокол № 01/19.12.2023 г.)

1. Общо представяне на конкурса и кандидатите

Становището е изготвено в рамките на конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки (електронно управление и електронен бизнес)“ на български и английски език., обявен в Държавен вестник, бр. 86, стр. 70 от 13.10.2023 г. за нуждите на Стопанския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Камен Боянов Спасов.

Доцент Спасов има богат практически и академичен опит. Той завършва висшето си образование през 1984 г. във Висшия химико-технологичен институт (сега Химико-технологичен и металургичен университет), като на същото място разработва и своята дисертация на тема „Математическо моделиране и управление на процесите при извънпещна обработка на стомана“. През 1998-1999 г. завършва двойна магистърска програма по Международна бизнес администрация (МБА) на Икономическия университет във Виена и Бизнес училището Дарла Муур на Университета в Южна Каролина. В следващите години

доц. Спасов има поредица от допълнителни квалификации, които съвпадат с областта на настоящия конкурс.

Доц. Камен Спасов има богат практически опит в публичния и частния сектор, като в периода 1989-2011 е заемал поредица от ръководни позиции в частни ИТ компании. В същия период е бил и координатор в Координационен център за информационни, комуникационни и управленски технологии към Министерски съвет. През 2014 г. е служебен зам.-министър с ресор Електронно управление в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, а в периода 2013-2019 г. е ръководител на Лаборатория по електронно управление към Българската академия на науките. Преподава в Софийския университет от 2009 г. като заема академичната длъжност доцент. Това обстоятелство е обективизирано и в справката за трудов стаж. Профилът на кандидата е подходящ за настоящия конкурс и отговаря на всички законови изисквания за заемане на академична длъжност.

2. Оценка на изпълнението на националните минимални изисквания

Кандидатът в настоящия конкурс надлежно е представил справка за изпълнението на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор по смисъла на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

При минимален изискуем брой точки от 550 за ПН 4.6 Информатика и компютърни науки, доц. Спасов представя справка за наличието на 1021 т., или почти двукратно превишение на националните минимума. Разпределението по категории е както следва:

- Група А: постигнати 50 точки при изискуеми 50 точки
- Група В: постигнати 216 точки при изискуеми 100 точки
- Група Г: постигнати 327 точки при изискуеми 200 точки
- Група Д: постигнати 192 точки при изискуеми 100 точки
- Група Е: постигнати 236 точки при изискуеми 100 точки

Прави впечатление, че превишението е пропорционално по-голямо при категориите, отчитащи публикации и цитати, което е свидетелство за обема и качеството на научната работа на доц. Спасов.

3. Оценка на научноизследователската работа

Доц. Спасов е извършил значителна по обем и обхват изследователска работа в рамките на своята научна кариера. Справката от системата „Авторите“ показва 6 глави от книги, 3 книги (2 в съавторство и 1 като самостоятелен автор), 3 монографии (всичките в съавторство), 20 статии в научни списания, 1 статия в поредица, 32 статии в сборник, 3 учебника и 99 участия с доклади в конференции. От тях за участие в настоящия конкурс са представени общо 21 разработки, както следва:

- Като хабилитационен труд - 7 публикации индексирани в Scopus и/или Web of Science;
- 9 други публикации индексирани в Scopus и/или Web of Science;
- 3 книги;
- 2 учебни пособия.

Струва си да се фокусираме върху седемте основни публикации, които кандидатът представя вместо хабилитационен труд. Тук доц. Спасов се възползва от възможността, предвидена в чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ да представи не монография, а равностойни публикации в специализирани научни издания. Отчитам, че представените публикации по своя обем, съдържание и оригиналност на приносите са равностойни на монографичен труд.

В първата статия от тази група (Приложение 17, секция 1, т. 1) се разглеждат предизвикателствата пред киберсигурността в контекста на умните градове и се изгражда концептуална рамка за изследователското пространство, в което те могат да бъдат разгледани. Във втората статия (т. 2) е представен алгоритъм за динамично изчисляване на оптималните траектории на е-автобуси, който получава заявки в реално време. Алгоритъмът е тестван с реални данни и са представени някои основни резултати. Третата статия (т. 3) разглежда някои от основните концепции и алгоритмичната задача за изграждане на компютърно

оптимизиран градски транспорт. По същество тя представя някои резултати от проекта INNOAIR и е написана от авторския колектив, участващ в него.

Четвъртата статия (т. 4) се фокусира върху тема, която доц. Спасов разработва през цялата си кариера – семантичната оперативна съвместимост и нейните приложения за нуждите на електронното управление. Тук фокусът е върху приложението на концепцията и нейните основни принципи към интернета на нещата. Тук доц. Спасов изказва тезата, че трансферът на интелигентност от среда на интернет на нещата към електронното управление ще трансформира администрациите от изпълнители на заявки за услуги в интелигентни асистенти на граждани и фирми (стр. 401). Приемам това твърдение по-скоро като покана за дискусия в академичната общност отколкото като окончателен резултат.

Петата статия (т. 5) е отново с подчертана насоченост в областта на електронното управление. По същество тук се прави одит на присъствието на общинските администрации в социалните мрежи и се разработва методология и инструмент за провеждане на подобни наблюдения в реално време. Като научно -приложен резултат от това изследва е показан и конкретен уеб инструмент за целта. В този смисъл статията се доближава до принципите на проектиращата наука, произвеждайки полезни артефакти заедно с новото научно или научно-приложно познание.

Шестата статия (т. 6) прави преглед на изпълнението на стратегическите цели на България в сферата на електронното управление (заложени 2006 година в документ на Министерството на държавната администрация и административната реформа, МДААР) и разглежда конкретни казуси, като на тази база се идентифицират основни предизвикателства и насоки. Последната статия от тази група (т. 7) разглежда отношението на гражданите в страните от субсахарна Африка към поверителността и защитата на личните им данни. Статията очертава основни препоръки за преодоляване на предизвикателствата и реализиране на успешно е-управление.

Извън тези статии, кандидатът представя и набор от научни публикации, чийто фокус отново лежи върху различни аспекти на електронното управление. Сред тях си струва да се отбележи разработката на модел на здравно-информационна система (Приложение 17, секция 2, т. 1), изследване на въпросите на информационната сигурност (т. 2, 3, 8), приложни аспекти на електронното управление (т. 4, 5), въпроси на семантичната оперативна съвместимост (т. 6, 7, 9).

Публикуваната монография „е-Управление в България: нормативно регламентирана технологична рамка“ (в съавторство с Л. Благоев) сама по себе си е значителен принос. Тя представя предложение за обща рамка и структура на електронното управление в България и освен като академичен принос, тя има и значителен ефект върху реалното изграждане на е-правителството в нашата страна. Книгата е разпознаваема за изследователите и експертите в областта на електронното управление, като регистрира значим принос. В известен смисъл е учудващо, че доц. Спасов не представя тази книга или потенциално нейно разширение като изискуемия монографичен труд, а избира да го замести с еквивалентни публикации.

Не приемам представения документ „Институционална идентичност на интернет страниците и страниците в социалните мрежи на държавната администрация в България“ като изцяло научен. Макар да съдържа интересна емпирична информация за онлайн присъствието и нагласите на администрацията, то там има и голяма практически ориентирана част, която не съдържа в себе си научен принос. По-удачно би било документът да се раздели и доц. Спасов да представи за рецензиране само част от него – така например страници 29-44 спокойно могат да бъдат пропуснати.

Последните три работи, представени за рецензиране (Сборник от магистърски тези, учебник и учебно помагало) имат предимно педагогически характер и подчертават ангажираността на доц. Спасов към преподаването на теми, в които е и активен изследовател.

4. Оценка на научните приноси

В представените документи кандидатът по настоящия конкурс доц. Камен Спасов заявява приноси в следните направления:

- Теория на електронното управление
- Приложни аспекти на електронното управление
- Електронно управление в Интернет и социалните мрежи
- Информационна сигурност
- Оптимизация на транспорта
- Обучение в електронно управление и електронен бизнес

В рамките на теорията и приложните аспекти на електронното управление, доц. Спасов работи върху концепцията за семантична оперативна съвместимост и нейната важност при успешната реализация на проекти и програми от сферата на е-управлението (Приложение 17, секция 1, т. 4, 5 и 6; секция 2, т. 6, 7, 9). Монографичния труд „е-Управление в България: нормативно регламентирана технологична рамка“ (в съавторство с Л. Благоев) представя обща архитектура на електронното правителство и обосновава ролята на семантичната оперативна съвместимост за неговото успешно изграждане.

В по-скорошната си работи д-р Спасов се съсредоточава и върху измеренията на семантичната оперативна съвместимост в контекста на интернет на нещата. Има публикации които анализират достиженията в сферата на електронното управление в нашата страна и прилагат балансираното табло с показатели на Каплан и Нортън за измерването им (Приложение 17, секция 2, т. 8).

Приносите в сферата на внедряването на решения в областта на електронното управление са с предимно приложен характер. Сред тях следва да се споменат разработването на интегрирана система за електронно здравеопазване, разработване и внедряване на система за електронно управление в община в Борино и Доспат, разработена и внедрена система в областна администрация Варна и разработена пилотна система за електронна биометрична идентификация.

Видими са приносите на доц. Спасов и в сферата на информационната сигурност. Заедно с екип от колеги доц. Спасов разработва нов модел, демонстриращ превъзходството на атакуващите над защитните в киберсреда (Приложение 17, секция 2, т. 2). В друга публикация е разработен модел за споделен оперативен център на киберсигурност (Приложение 17, секция 2, т. 3). Неприкосновеността на данните също е залегнала в едно от представените за рецензиране изследвания (Приложение 17, секция 1, т. 7), където авторът извежда нагласите на гражданите на страни в южна Африка относно защитата на техните лични данни.

Макар и по-малки като обем и обхват, кандидатът има приноси и в областта на оптимизация на транспорта, която може да бъде разглеждана като подзадача на електронното управление. Те са съсредоточени предимно в скорошни статии (Приложение 17, секция 1, т. 2 и 3) и се фокусират върху разработване на алгоритъм за реалновремева оптимизация на трафика на електробусите в умен град. Последната група приноси са с приложен и педагогически характер. Те се изразяват в разработката на значителен обем учебителни материали (сборник от магистърски тези и 2 учебни помагала на български и на английски език), които могат да бъдат използвани за подготовка на студенти в областта на електронния бизнес и електронното управление.

Приносите на доц. Камен Спасов са достатъчни по обем и обхват, за да отговорят на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“. Показателно е отношението на националната и международна научна общност към работата и научните приноси на доц. Спасов – неговите изследвания са обект на широк отзвук и значителен брой цитирания. Общите открити цитати на кандидата са 293, като 38 от тях са в списания, индексирани в Web of Science и 72 от тях са в списания, индексирани в Scopus.

5. Оценка на преподавателската дейност

В допълнение към активната си професионална и изследователска кариера доц. Спасов има и сериозен преподавателски опит. От 2003 г. е лектор в Института по публична администрация, а от 2009 – доцент в Софийски университет, като

първоначално е член на академичния състав на Факултета по математика и информатика, а от 2019 г. – на Стопанския факултет. В рамките на Стопанския факултет доц. Спасов преподава следните курсове:

- Информационни системи и технологии (на английски език)
- Основни на електронния бизнес (на английски език)
- Въведение в информационните системи за управление на бизнеса (на английски език)
- Управление на взаимоотношенията с клиенти – CRM, (на английски език)

Учебната натовареност на кандидата през последните години е значителна – 405 приравнени часа (академична година 2019-2020), 540 приравнени часа (академична година 2020-2021), 540 приравнени часа (академична година 2021-2022) и 607.5 приравнени часа (академична година 2022-2023). Преподаваните дисциплини попадат изцяло в обхвата на настоящия конкурс, а реализираната заетост отговаря на законовите изисквания и вътрешните правила на Университета за заемане на академичната длъжност „професор“.

6. Критични бележки и препоръки

Публикациите в световноизвестни списания и големия брой цитирания говорят еднозначно за качеството на научната работа на доц. Спасов. Въпреки това бих си позволил да маркирам някои по-основни коментари:

- Документацията е в огромната си степен изрядна, но все пак има някои пропуски, пр. липсващи резюмета на български и/или английски език в Приложение 17, които следва да не се допускат;
- Не са предадени разделителните протоколи, а голяма част от представените за рецензиране работи са в съавторство. За целите на рецензията допускам относително еднакъв принос на всички автори към дадената статия;
- Бих препоръчал на доц. Спасов да събере своите научни резултати и значителен практически опит в ново монографично издание, което да замести или обнови колективната монография „e-Управление в България: нормативно регламентирана технологична рамка“ в съответствие с новите технологични и регулативни реалности.

Отправените бележки по никакъв начин не намаляват научните приноси на д-р Спасов и особено последната следва да се разглежда като идея за бъдеща работа.

7. Лични впечатления от кандидата

Познавам доц. Камен Спасов лично и имам отлични впечатления. Имах възможност да работя с него в ролята му на експерт в областта на електронното управление, а от 2019 г. сме колеги в Стопанския факултет. Доц. Спасов винаги е впечатлявал със своята последователност, позитивно отношение и висока компетентност. Многократно ми е правило впечатление, че той е отворен да помага както на колеги от академичния състав, така и на студенти, на които преподава. Камен Спасов е утвърден преподавател, разпознаваем учен и завършен професионалист.

8. Заключение

Количеството и качеството на представените в настоящия конкурс научни разработки и доказателства за изследователска и преподавателска дейност напълно отговарят и превишават минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Единственият кандидат в настоящия конкурс доц. Камен Спасов убедително показва пригодността си за заемане на академичната длъжност „професор“ в Стопанския факултет на Университета. В този смисъл **изказвам положително становище** и предлагам на колегите от уважаемото научно жури да се присъди длъжността „професор“ по ПН 4.6. „Информатика и компютърни науки (електронно управление и електронен бизнес)“ на български и английски език на доц. д-р Камен Боянов Спасов.

Председател на Научното жури:

Проф. д.ик.н. Антон Герунов

София, 03.01.2024 г.